

Projekt

z dnia 21 października 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY BEDLNO**

z dnia 27 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026 – 2032

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz.1153) oraz art. 16b ust.1, art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025r. poz. 1214 i 1302) Rada Gminy Bedlno uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026 -2032, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bedlno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2026 roku.

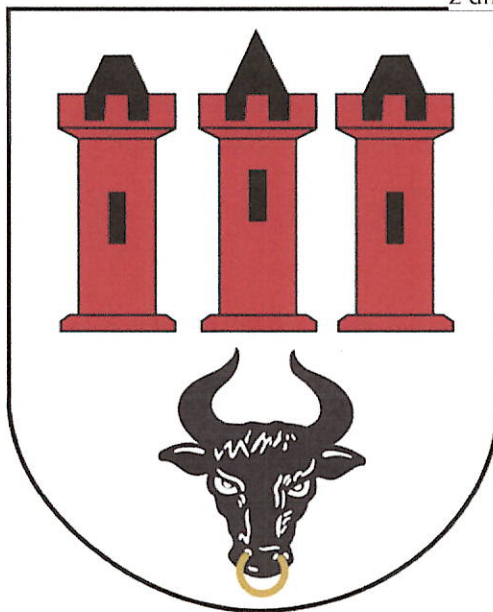

RADCA PRAWNY
mgr Jolanta Włosetek
Wp. 51.160

Załącznik do uchwały nr .....

Rady Gminy Bedlno

z dnia 27 października 2025 r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY BEDLNO
NA LATA 2026-2032

Bedlno, sierpień 2025 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Podstawy prawne opracowania Strategii.....	6
1. Główne ramy prawne	6
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla	8
II. Proces uspołeczniania, słownik pojęć oraz uczestnicy	17
1. Proces uspołeczniania	17
2. Słownik pojęć.....	17
III. Wizja, misja oraz cel strategiczny	18
IV. Charakterystyka środowiska społecznego.....	19
Informacje ogólne	19
Struktura ludności.....	20
Edukacja i wychowanie	20
Pomoc społeczna	21
Rynek pracy	21
V. Diagnoza Problemów Społecznych	23
1. Badania.....	23
2. Wnioski	23
3. Rekomendacje	30
4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych	35
VI. Analiza SWOT oraz dane perspektywne	37
1. Analiza SWOT	37
2. Dane perspektywne (określenie podstaw wizji Strategii)	43
Pomoc społeczna	43
Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii	44
Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej	44
VII. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja.....	46
1. Cele główne strategii.	46
2. Cele operacyjne i ich realizacja	48
VIII. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	58

IX. System zarządzania i aktualizacji strategii.	60
Podmioty zarządzające realizacją strategii	60
Ramy finansowe Strategii.....	60
Instrumenty realizacji strategii	62
Monitoring i ocena wdrażania strategii	62
Załącznik nr 1 – wykaz podmiotów ekonomii społecznej	65

WSTĘP

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznym, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę, ze szczególnym uwzględnieniem grup ryzyka. Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie – społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto, w ślad za Diagnozą Problemów Społecznych, powtórzyć definicję pojęcia „problem społeczny” – w ujęciu R. Marisa jest to: *„ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”*¹. Z kolei, według K. Fryszackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przewyciężenia,
- można go przewyciężyć przez zbiorowe działanie.

Gmina tworzy Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę, bądź wykorzystanie

---

¹ K. Fryszacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Fryszacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

Wobec powyższego, uznać należy iż w polskich realiach, problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć (i w rzeczywistości tak niestety jest). Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej,
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym,
- wsparcie dla rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz od uzależnień behawioralnych,
- wsparcie w problemach dot. zdrowia psychicznego.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym

poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które ją dotyczą.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją. Działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że strategia jest dokumentem „żywym”, co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych.

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

1. Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.). Ustawa ta określa:

1. zadania w zakresie pomocy społecznej,
2. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
3. organizacje pomocy społecznej,
4. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 323 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 83);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 44 ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 917);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 146 ze zm.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1576);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 738);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335);
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r., poz. 750 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1429 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1512).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego, czy finansów publicznych (m.in.: Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, czy ustawa o finansach publicznych).

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej przedstawiono sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno- gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania Państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna.
2. Polska Cyfrowa.
3. Kapitał ludzki.
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko

w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski.

1. Rozwój regionalny.

2. Transport.

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

1. Kapitał społeczny.
2. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego

z zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej, niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych, obliguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna. Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- 1) Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- 2) Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- 3) Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. SRKL obejmuje 4 cele szczegółowe:

- 1) Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;

- 2) Poprawę zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;
- 3) Wzrost i poprawę wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
- 4) Redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.
- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób

młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno- programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych

w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Strategia 2030 jest odpowiedzią na wyzwania wewnętrzne i globalne, jakie stoją przed województwem łódzkim. W kręgu szczególnego zainteresowania samorządu województwa będzie rodzina i stworzenie godnych warunków życia dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego. Dodatkowo, integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest wojewódzka strategia w zakresie polityki społecznej.

Strategia w zakresie polityki społecznej Województwa Łódzkiego do 2030 r.

Celem głównym Strategii jest „Poprawa jakości życia w regionie i równy dostęp mieszkańców do szans na rozwój w różnych sferach życia”. Strategia określa następujące Cele Strategiczne (w ramach określonych obszarów):

Aktywne i silne społeczności lokalne:

- Budowa silnych społeczności lokalnych opartych na współpracy i zaufaniu (Obszar: Kapitał społeczny);
- Wzmocnienie potencjału rodzin (Obszar: Wsparcie rodzin i dzieci);
- Zapewnienie równego dostępu do opieki i edukacji włączającej, jako wysokiej jakości edukacji dla wszystkich w całym województwie, poczynając od opieki żłobkowej, a kończąc na edukacji dorosłych, jak również dostosowanie systemu kształcenia, zwłaszcza zawodowego, do potrzeb rynku pracy (Obszar: Edukacja, opieka i wychowanie);
- Wzmacnianie spójności społecznej oraz rozwijanie kapitału kreatywnego w województwie łódzkim poprzez wspieranie działań z obszaru kultury i edukacji kulturalnej (Obszar: Kultura);

Standardy i jakość życia:

- Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców województwa (Obszar: Ubóstwo oraz ubóstwo energetyczne);
- Ograniczenie okresu pozostawania bez pracy oraz wydłużenie okresu aktywności zawodowej (Obszar: Aktywność zawodowa);
- Zapewnienie dobrego standardu mieszkań dla słabiej uposażonych oraz młodych mieszkańców województwa łódzkiego (Obszar: Mieszkalnictwo);
- Promocja i wspieranie aktywnego stylu życia mieszkańców, a przez to poprawa stanu zdrowia (Obszar: Zdrowy styl życia);

Wyłączenie społeczno-zawodowe:

- Wzrost włączenia społecznego i samodzielności osób z niepełnosprawnościami (Obszar: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, w tym z ograniczeniami w codziennym funkcjonowaniu);
- Zwiększenie aktywności i poprawa stanu zdrowia osób starszych (Obszar: Osoby starsze);
- Ograniczenie skali uzależnień, w tym behawioralnych i zachowań ryzykownych oraz ich negatywnych konsekwencji (Obszar: Wsparcie osób uzależnionych lub

zagrożonych uzależnieniami, używaniem problemowym oraz zachowaniami ryzykownymi);

- Ograniczenie skali bezdomności, poprawa jakości życia osób doświadczających bezdomności (szczególnie w zakresie opieki zdrowotnej) (Obszar: Bezdomność);
- Zwiększenie poziomu integracji cudzoziemców (Obszar: Integracja cudzoziemców);
- Zwiększenie dostępności transportowej, architektonicznej, cyfrowej, dostępności informacyjno-komunikacyjnej, z uwzględnieniem grup mieszkańców o szczególnych potrzebach (np. starszych, OzN) (Obszar: Dostępność);

Horyzontalne:

- Zwiększenie roli ekonomii społecznej i solidarnej jako narzędzia rozwoju lokalnego zaspokajającego potrzeby społeczne (Obszar: Ekonomia społeczna);
- Zwiększenie roli i jakości usług społecznych świadczonych w regionie (Obszar: Usługi społeczne).

Ponadto, należy zwrócić uwagę, iż integralną częścią Strategii w zakresie polityki społecznej, stanowią następujące programy:

- Wojewódzki Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych Województwa Łódzkiego 2030;
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Łódzkiego 2025;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Łódzkiego 2025.

II.PROCES USPOŁECZNIANIA, SŁOWNIK POJĘĆ ORAZ UCZESTNICY

1. Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2. Słownik pojęć

- WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,
- MISJA – sens naszego istnienia i działania,
- PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą NSRR),
- CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,
- ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

III. WIZJA, MISJA ORAZ CEL STRATEGICZNY

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy Bedlno, jaki jednostka (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Wobec powyższego, mając również na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (na podstawie wcześniejszej Strategii), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032, wizja została sformułowana w następujący sposób:

**Bedlno – gmina dążąca do zapewnienia bezpieczeństwa
i wysokiego standardu życia mieszkańców,
dostosowana do bieżących potrzeb społecznych.**

Misję Gminy Bedlno, wobec przedstawionej wizji, a także dotychczas prowadzonych działań, należy przedstawić następująco:

Bedlno – gmina bezpieczna i otwarta dla mieszkańców, która:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną, zwłaszcza dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (a także ich opiekunów);
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Celem podstawowym (wyjściowym) jest opracowanie harmonijnego planu działania, spójnego z przedstawioną wizją oraz misją, uwzględniającego szczegółowy podział na priorytetowe obszary. Urzeczywistnieniem będzie wskazanie odpowiednich Celów Strategicznych i powiązanych z nimi kierunków działania.

IV.CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Bedlno ma 5 025 mieszkańców, z czego 49,6% stanowią kobiety, a 50,4% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 21,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Bedlno zawarli w 2023 roku 22 małżeństw, co odpowiada 4,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,7 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 26,3% mieszkańców gminy Bedlno jest stanu wolnego, 53,0% żyje w małżeństwie, 8,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 10,7% to wdowy/wdowcy.

Gmina Bedlno ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -66. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -13,03 na 1000 mieszkańców gminy Bedlno. W 2023 roku urodziło się 29 dzieci, w tym 44,8% dziewczynek i 55,2% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,43 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

57,9% mieszkańców gminy Bedlno jest w wieku produkcyjnym, 16,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 25,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Bedlno dysponuje w swoim zasobie 25 mieszkaniami komunalnymi.

Powierzchnia Gminy wynosi 126 km², z czego 118,5 km² stanowią użytki rolne, a 1,14 km² – lasy.

STRUKTURA LUDNOŚCI

Struktura ludności zaprezentowana została w formie tabelarycznej, z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny oraz poprodukcyjny.

GRUPA WIEKOWA	GMINA		
	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2023 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	826	405	421
Wiek produkcyjny (19 – 59/64)	3164	1379	1785
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	1218	802	416
2024 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	800	388	412
Wiek produkcyjny (19 – 59/64)	3100	1349	1751
Wiek poprodukcyjny (powyżej 60/65)	1251	818	433

Źródło: dane własne Gminy.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Struktura placówek oświatowych. Brak placówek ponadpodstawowych.

Liczba placówek	2023/2024	2024/2025
Żłobek Gminny	1	1
Placówki wychowania przedszkolnego	9	9
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	135	160
Szkoły podstawowe	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	314	330

Dane – Gmina Bedlno.

POMOC SPOŁECZNA

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2023 ROK	2024 ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC NA PODSTAWIE WYDANYCH DECYZJI	75	87
LICZBA RODZIN	67	72
LICZBA OSÓB W RODZINACH	141	136

Dane – GOPS.

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bedlnie (dalej jako: GOPS). Szczegółowe przedstawienie danych dotyczących ilości osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej znajduje się w tabeli poniżej (strona 20).

Poza GOPS, na terenie Gminy funkcjonują:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny.

RYNEK PRACY

	2023 ROK		2024 ROK	
	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
BEZROBOTNI	127	69	118	63
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	18	11	21	15

Dane – Powiatowy Urząd Pracy.

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2023 rok		2024 rok	
	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH	LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
UBÓSTWO	46	82	43	68
SIEROCTWO	0	0	0	0
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	2	8	3	13
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	22	23	21	23
BEZRADNOŚĆ	4	24	3	16
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	16	31	17	28
ALKOHOLIZM	2	2	2	2
NARKOMANIA	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	0	0	0	0

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Badania

Na terenie gminy Bedlno, w okresie kwiecień-maj 2025 r., zostały przeprowadzone badania diagnozujące problemy społeczne, których efektem jest Diagnoza problemów społecznych Gminy Bedlno. Celem podjętych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy.

Zróżnicowany dobór próby, umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. W badaniu łącznie udział wzięło 273 osób (102 dorosłych mieszkańców, 145 uczniów szkół podstawowych, a także 26 przedstawicieli instytucji pomocowych).

Z uwagi na obszerny charakter dokumentu Diagnozy, w dalszej części niniejszego Rozdziału przedstawiono jedynie wnioski oraz rekomendacje, zawarte w opracowanej Diagnozie Problemów Społecznych.

2. Wnioski

Problemy społeczne z perspektywy mieszkańców

Alkohol

Analiza danych dotyczących spożycia alkoholu przez dorosłych mieszkańców gminy wskazuje na duże zróżnicowanie nawyków w tym zakresie. Największa grupa respondentów (30,39%) zadeklarowała, że spożywa alkohol kilka razy w roku. 18,63% badanych nie spożywa alkoholu w ogóle. Kolejne grupy wskazały na spożycie kilka razy w miesiącu (16,67%), raz w tygodniu (10,78%), raz w miesiącu (8,82%) oraz rzadziej niż raz w roku (7,84%). Codzienne spożycie alkoholu zadeklarowało 2,94% respondentów. Najczęściej wybieranym napojem alkoholowym jest piwo lub cydr (60,24%), następnie wino (33,73%), wódka (24,1%), mocne alkohole jak whisky i koniak (22,89%), nalewki i likiery (8,43%) oraz alkohol domowej roboty (4,82%). Alkohol najczęściej spożywany jest w domu (62,65%), a także podczas zorganizowanych spotkań u znajomych (51,81%) i imprez rodzinnych (38,55%). 28,92% wskazuje na spożycie u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań. Miejsca publiczne

(restauracje, bary, kluby) oraz przestrzenie otwarte wskazywano rzadziej (odpowiednio 16,87% i 15,66%). Większość badanych nie pije samotnie (54,22%), jednak 27,71% zadeklarowało, że zdarza im się pić rzadko w samotności, a 12,05% często. Osoby te najczęściej nie odczuwają fizycznych skutków picia alkoholu (48,19%) lub deklarują jedynie lekkie rozluźnienie (44,58%). Nieliczni (6,02%) odczuwają silniejsze objawy, a 1 osoba (1,2%) deklaruje utratę pamięci po spożyciu. Zdecydowana większość respondentów (92,77%) nigdy nie wykonywała pracy pod wpływem alkoholu, jednak 7,23% przyznaje, że im się to zdarzyło. Ponad 40% respondentów było świadkiem prowadzenia pojazdu przez osobę pod wpływem alkoholu. 10,78% zauważyło kobiety w ciąży spożywające alkohol. W ocenie trendów spożycia alkoholu: 31,37% nie ma zdania, 25,49% uważa, że konsumpcja wzrasta, tyle samo uznaje, że pozostaje bez zmian, a 17,65% wskazuje na spadek.

Narkotyki

Większość badanych (94,12%) zadeklarowała brak kontaktu z środkami psychoaktywnymi. 1,96% zażywało je tylko raz lub kilka razy w roku. Codzienne stosowanie zadeklarowała jedna osoba (0,98%). Osoby, które miały kontakt z narkotykami, wskazywały jako powód przede wszystkim przyjemność i relaksację (100%), a także chęć zabawy, ciekawość i presję grupy. Najczęściej zażywaną substancją była marihuana (85,71%), a także dopalacze (42,86%), amfetamina i ekstazy (po 28,57%). Pozostałe substancje (kokaina, heroina, LSD itp.) były wskazywane rzadziej. Około 57% badanych ocenia, że zdobycie narkotyków jest trudne lub nie ma na ten temat wiedzy, 23,53% uważa, że jest to łatwe. Zaledwie 9,8% zna osoby, u których można je zdobyć. 84,31% respondentów uważa, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia. Opinie na temat legalizacji marihuany są podzielone: 36,27% za, 25,49% przeciw, 38,24% nie ma zdania.

Przemoc

25,49% respondentów zna osoby doświadczające przemocy domowej, a 34,31% nie ma w tym zakresie wiedzy. 31,37% osób deklaruje, że doświadczyło przemocy w życiu, przy czym 6,86% w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Najczęściej wskazywane formy przemocy to przemoc psychiczna (81,25%) i fizyczna (56,25%), rzadziej ekonomiczna, seksualna, zaniedbanie i mobbing. Sprawcami byli często członkowie rodziny (w tym małżonkowie i partnerzy), ale także osoby obce. 7,84% respondentów przyznało się do

stosowania przemocy. Wśród nich 75% stosowało przemoc fizyczną. Ofiarami były najczęściej osoby obce (37,5%) oraz dzieci (25%). 25% sprawców przemocy było pod wpływem alkoholu lub narkotyków. Większość respondentów (63,73%) nie uważa, by istniały okoliczności usprawiedliwiające przemoc. 76,47% odrzuca stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Cyberprzemocy doświadczyło 54,9% mieszkańców, najczęściej były to wyzwiska, wyłudzenia i kradzieże kont. 10,78% badanych przyznaje się do stosowania cyberprzemocy wobec innych.

Uzależnienia behawioralne

52,94% respondentów nie wie, czym są uzależnienia behawioralne. Wśród zachowań potencjalnie uzależniających najczęściej wskazywano korzystanie z telefonu (32,35%) oraz Internetu (17,65%). Inne czynniki to pracobolizm (13,73%), zdrowe odżywianie, nadmierna dbałość o sylwetkę, gry komputerowe, hazard i pornografia. Z urządzeń elektronicznych codziennie korzysta 77,45% badanych. 53,19% spędza dziennie w Internecie od 1 do 3 godzin, a 22,34% ponad 3 godziny. Główne aktywności to media społecznościowe (62,22%), wiadomości i hobby (61,11%), kontakt ze znajomymi (55,56%) oraz oglądanie filmów (45,56%). 43,62% badanych uznaje się za osoby w mniejszym lub większym stopniu uzależnione od telefonu, a 46,81% uznaje, że mogłoby funkcjonować bez niego. Uzależnienia behawioralne są również dostrzegane w najbliższym otoczeniu respondentów. 43,14% zna osobę uzależnioną od telefonu, 25,49% od Internetu, a 14,71% od gier komputerowych.

Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 4-6

Alkohol

W badaniu dotyczącym spożycia napojów alkoholowych przez młodszych uczniów gminy 16,05% respondentów zadeklarowało, że miało kontakt z alkoholem przed ukończeniem 18. roku życia. Zdecydowana większość (83,95%) nie miała takiego doświadczenia. Wśród uczniów, którzy przyznali się do spożywania alkoholu, najwięcej sięgnęło po napoje alkoholowe w wieku 8 lat lub mniej (38,46%) oraz między 9. a 10. rokiem życia (38,46%). Najczęstszą okolicznością pierwszego spożycia alkoholu była uroczystość rodzinna za zgodą dorosłych (30,77%). Inne wymieniane sytuacje to: bez wiedzy dorosłych podczas uroczystości (15,38%), pod nieobecność rodziców, ze znajomymi poza domem oraz przez pomyłkę.

Nikotyna

Palenie papierosów było znacznie rzadziej deklarowane przez uczniów niż spożywanie alkoholu. 86,42% nigdy nie paliło papierosów, 7,41% zrobiło to raz, 4,94% kilka razy, a tylko 1,23% pali regularnie. Wśród osób, które paliły, większość sięgnęła po papierosa w wieku 11–12 lat lub później (63,64%). Znacząca większość (81,48%) uczniów wie, czym są e-papierosy, jednak 43,94% nie wie, czy ich rówieśnicy z nich korzystają. 93,94% zadeklarowało, że nie stosuje e-papierosów. W ocenie bezpieczeństwa e-papierosów w porównaniu z tradycyjnymi papierosami uczniowie byli podzieleni, choć największa grupa (37,88%) nie miała zdania. 78,79% uczniów uznało, że e-papierosy są równie uzależniające jak papierosy tradycyjne.

Narkotyki

Doświadczenie z narkotykami lub dopalaczami zadeklarowało jedynie 3,7% badanych. Wszyscy uczniowie, którzy mieli kontakt z tymi substancjami, po raz pierwszy sięgnęli po nie w wieku 11–12 lat lub później. Źródłem substancji była osoba poznana ze słyszenia, grupa przyjaciół lub – w jednym przypadku – rodzic. Wskazywane powody zażywania to ciekawość, chęć dobrej zabawy oraz sytuacja, w której substancja została podana nieświadomie. 95% uczniów uważa, że narkotyki są szkodliwe dla zdrowia.

Przemoc

W ocenie uczniów najczęstszymi przyczynami agresji są uzależnienia (67,9%), problemy rodzinne (46,91%), wpływ mediów (46,91%) oraz choroby psychiczne (41,98%). Przemocy doświadczyło 22,22% uczniów – najczęściej ze strony kolegów ze szkoły (50%) i znajomych (38,89%). Najczęstsze formy doświadczanej przemocy to przemoc psychiczna (66,67%) i fizyczna (55,56%). Nieliczni doświadczyli przemocy seksualnej lub zaniedbania (po 16,67%). W większości przypadków sprawcy nie byli pod wpływem substancji psychoaktywnych. 18,52% uczniów przyznało, że stosowało przemoc – najczęściej wobec kolegów ze szkoły (60%), rodzeństwa oraz znajomych. Wśród stosowanych form przemocy dominowała przemoc fizyczna (73,33%) oraz psychiczna (46,67%). 33,33% uczniów uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej, natomiast 43,21% nie ma zdania. W razie doświadczenia przemocy uczniowie najczęściej zgłosiliby się po pomoc do rodziców (74,07%), nauczycieli (37,04%) i znajomych (34,57%).

Uzależnienia behawioralne

Większość uczniów (86,42%) nie wie, czym są uzależnienia behawioralne. 72,84% korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych, a 42,37% spędza w Internecie od 3 do 6 godzin dziennie (poza nauką). Główne powody korzystania z Internetu to kontakt ze znajomymi (72,15%), słuchanie muzyki (69,62%) oraz gry online (62,03%). Co piąty uczeń kłamał w sprawie czasu spędzanego w sieci. 44,3% przyznało, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu. Blokadę rodzicielską na urządzeniu miało 22,78% uczniów. Dane wskazują, że 25,93% uczniów czuło się wykluczonych z powodu braku dostępu do technologii. 60,49% uczniów nie doświadczyło nigdy cyberprzemocy. Najczęstszą formą cyberprzemocy było wyzywanie (27,16%). 80,25% uczniów nigdy nie stosowało cyberprzemocy wobec innych.

Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 7-8

Alkohol

W grupie starszych uczniów 39,51% zadeklarowało kontakt z alkoholem przed ukończeniem 18. roku życia. Spośród nich najwięcej sięgnęło po alkohol w wieku 13–14 lat (41,38%) oraz 11–12 lat (24,14%). Najczęstszą okolicznością pierwszego spożycia alkoholu była uroczystość rodzinna za zgodą dorosłych (44,83%), a także spotkanie ze znajomymi poza domem (27,59%).

Nikotyna

Papierosy tradycyjne przynajmniej raz paliło 35,8% uczniów, a regularnie pali 4,94%. Po raz pierwszy papierosa uczniowie wypalili najczęściej w wieku 13–14 lat (39,29%) oraz 11–12 lat (28,57%). 97,53% wie, czym są e-papierosy. 55,56% deklaruje, że ich znajomi używają ich regularnie, a 17,28% badanych uczniów przyznało się do osobistego stosowania e-papierosów. 39,51% uczniów uważa, że e-papierosy są mniej szkodliwe niż papierosy tradycyjne, natomiast 49,38% ocenia je jako równie szkodliwe. Ponad połowa uczniów (55,56%) uznała, że e-papierosy są równie uzależniające.

Narkotyki

Kontakt z narkotykami zadeklarowało 9,88% starszych uczniów. Wszyscy, którzy mieli kontakt z substancjami psychoaktywnymi, sięgnęli po nie w wieku 13–14 lat lub później.

Głównym źródłem narkotyków byli znajomi (60%), a główne motywacje to ciekawość i chęć zabawy. 86,42% uczniów jest zdania, że narkotyki są szkodliwe dla zdrowia.

Przemoc

Z przemocy domowej zna przypadki 29,63% uczniów, a 18,52% deklaruje, że doświadczyło przemocy osobiście. Przemoc psychiczna (77,78%) i fizyczna (61,11%) były najczęściej wskazywanymi formami przemocy. Sprawcami były osoby z najbliższego otoczenia (rodzina, znajomi), a w 16,67% przypadków osoby pod wpływem substancji psychoaktywnych. 16,05% badanych przyznało się do stosowania przemocy, najczęściej wobec kolegów ze szkoły (75%) i rodzeństwa. 36,42% uczniów uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej. W sytuacji doświadczenia przemocy 66,67% zwróciłoby się po pomoc do rodziców, 38,27% do nauczycieli, a 33,33% do znajomych.

Uzależnienia behawioralne

78,77% starszych uczniów nie wie, czym są uzależnienia behawioralne. 80,25% korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych, a 41,98% spędza w Internecie ponad 6 godzin dziennie. Najczęstsze aktywności online to oglądanie filmów (72,84%), kontakt ze znajomymi (69,14%) i media społecznościowe (61,73%). 35,8% badanych przyznało, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu. 25,93% uczniów przyznało, że miało kontakt z cyberprzemocą. Najczęstsze formy to obraźliwe komentarze i wyzwiska. 19,75% uczniów deklaruje, że dopuściło się wobec innych form cyberprzemocy.

Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych

Przedstawiciele instytucji pomocowych biorący udział w badaniu wskazali na szereg problemów społecznych, które ich zdaniem są najbardziej widoczne w miejscu wykonywania obowiązków zawodowych. Wśród nich najczęściej wymieniano alkoholizm (65,38%), uzależnienia behawioralne (61,54%) oraz nikotynizm (50%). W dalszej kolejności wskazywano na przemoc domową (19,23%), przemoc rówieśniczą w szkole (3,85%) oraz inne problemy, takie jak niestosowne słownictwo uczniów.

Za główne przyczyny występowania problemów społecznych respondenci uznali alkoholizm (53,85%) i niezaradność życiową (53,85%). Kolejne wskazywane czynniki

to: bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc domowa i niepełnosprawność (po 19,23%), a także ubóstwo (15,38%).

Jako grupy najbardziej narażone na występowanie problemów społecznych wskazano przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami (50%), nieletnich (42,31%), osoby samotne (38,46%), ubogie (34,62%) i starsze (30,77%).

W kontekście spożycia alkoholu 30,77% badanych zauważyło wzrost jego konsumpcji, natomiast 26,92% oceniło ją jako stałą, a 7,69% jako malejącą. Znaczący odsetek respondentów (34,62%) nie miał zdania w tej kwestii. Problem uzależnień alkoholowych dostrzegany jest przez większość badanych: 65,38% spotyka się z nim często, 15,38% czasami, 11,54% rzadko, a 7,69% bardzo często.

Najczęstsze konsekwencje spożywania alkoholu, według badanych, to rozpad rodziny (92,31%), bezrobocie (42,31%), popadanie w konflikty i przemoc domowa (po 38,46%) oraz pogorszenie zdrowia (23,08%).

Problem substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki i dopalacze, jest mniej jednoznacznie oceniany: 69,23% respondentów nie ma wiedzy na ten temat, 23,08% nie widzi takiego problemu, a jedynie 7,69% uważa, że on występuje. Aż 90% ankietowanych nie zna miejsc, w których można zdobyć tego rodzaju substancje. Jedynie pojedyncze osoby wskazały centrum miejscowości (10%) lub konkretną osobę (5%).

Uzależnienia behawioralne (np. od komputera, telefonu, zakupów czy hazardu) zostały rozpoznane przez 53,85% respondentów. Najczęściej występujące formy to uzależnienie od komputera/Internetu (92,86%), zakupów (42,86%) i jedzenia (21,43%). Pomoc dla osób dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi obejmuje głównie poradnictwo (78,57%), profilaktykę (28,57%), psychoedukację oraz terapię grupową (po 14,29%) i indywidualną (7,14%). 71,43% specjalistów oceniło, że uzależnienia behawioralne mają wysoki wpływ na dysfunkcję rodziny, a 28,57% – umiarkowany.

Zaledwie 7,69% badanych twierdzi, że osoby uzależnione same zgłaszają się po pomoc. Zdaniem pozostałych respondenci najczęściej szukają wsparcia w Internecie (58,33%), radzą sobie sami (41,67%) lub kierują się do innych instytucji pomocowych (37,5%), lekarza (25%) czy rodziny (20,83%).

W zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym opinie są podzielone: 23,08% wskazało, że zdarza się to często, tyle samo, że rzadko lub czasami. 15,38% uznało, że taka sytuacja ma miejsce bardzo często, a tyle samo, że nigdy. 53,85% uważa, że właściciele punktów sprzedaży alkoholu stosują się do przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości. Większość respondentów (80,77%) nie wie, czy kiedykolwiek odebrano koncesję punktowi sprzedaży alkoholu za sprzedaż osobom nieletnim lub nietrzeźwym.

76,92% badanych przyznaje, że przemoc domowa występuje na terenie ich działania. Najczęściej wskazywane formy przemocy to psychiczna (85%) i fizyczna (65%), a także zaniedbanie (40%). Grupami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety (90%), nieletni (35%), osoby starsze i z niepełnosprawnościami (po 30%). Zdaniem badanych przemoc najczęściej stosują osoby uzależnione (100%), a także w mniejszym stopniu recydywiści, młodzież i bezrobotni (po 20%).

Zapotrzebowanie na szkolenia wśród pracowników instytucji pomocowych koncentruje się na rozwiązywaniu problemów alkoholowych (65,38%), uzależnień behawioralnych i przemocy (po 53,85%) oraz narkomanii (11,54%).

Ocena działań lokalnych władz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy jest zróżnicowana. 30,77% respondentów uznało, że działania są podejmowane, 15,38% że raczej tak, a tyle samo że raczej nie. 3,85% wyraziło opinię, że nie są podejmowane, a 34,62% nie potrafiło się wypowiedzieć.

W zakresie świadomości istnienia instytucji pomocowych 38,46% respondentów uznało, że mieszkańcy są wystarczająco poinformowani, tyle samo wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”, a 23,08% – „nie”.

3. Rekomendacje

Zwiększenie dostępności programów edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących spożycia alkoholu

- Edukacja na temat odpowiedzialnej konsumpcji alkoholu, skierowana zarówno do dorosłych, jak i młodzieży. Gmina powinna rozważyć organizację kampanii edukacyjnych, które promują świadome i umiarkowane spożywanie

oraz podkreślają konsekwencje zdrowotne nadmiernego picia, a także jazdy po alkoholu.

- Zwiększenie dostępności lokalnych punktów wsparcia dla osób nadużywających alkoholu, w tym rozszerzenie działań poradni leczenia uzależnień oraz organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.
- Wprowadzenie lub wzmocnienie programów profilaktycznych skierowanych do kobiet w ciąży, które podkreślają skutki spożywania alkoholu podczas ciąży oraz zagrożenia związane z FASD (Alkoholowy Zespół Płodowy).

Wzmocnienie działań prewencyjnych związanych z narkotykami

- Wprowadzenie szerszych programów profilaktycznych, które edukują o szkodliwości substancji psychoaktywnych i promują alternatywne metody radzenia sobie ze stresem i napięciem, w szczególności skierowane do młodych dorosłych.
- Zacieśnienie współpracy między gminą, służbami zdrowia i policją w celu monitorowania dostępu do substancji psychoaktywnych oraz ich handlu. Warto również rozważyć wprowadzenie regularnych kampanii informacyjnych, które zwiększą świadomość społeczną na temat konsekwencji zażywania narkotyków.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych, a także programów interwencyjnych dla osób, które sięgają po narkotyki z powodu stresu lub presji społecznej.

Rozwój programów przeciwdziałania przemocy domowej i mobbingowi

- Tworzenie lokalnych punktów wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wzmocnienie istniejących instytucji, które oferują pomoc psychologiczną, prawną i schronienie dla osób doznających przemocy.
- Rozszerzenie programów edukacyjnych dotyczących rozpoznawania i zgłaszania przemocy domowej, a także szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych i służb medycznych w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy.
- Zwalczanie mobbingu poprzez wprowadzenie specjalnych programów edukacyjnych skierowanych do pracowników i pracodawców. Gmina mogłaby opracować standardy etyczne dotyczące środowisk pracy i wdrożyć procedury interwencyjne w przypadku zgłoszeń o mobbing.

Edukacja w zakresie uzależnień behawioralnych

- Programy edukacyjne dla dorosłych, które uczą, jak świadomie i z umiarem korzystać z technologii, a także promują zdrowe nawyki cyfrowe.
- Wprowadzenie lokalnych inicjatyw, takich jak warsztaty dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, gdzie mieszkańcy mogą nauczyć się technik radzenia sobie z nadmiernym korzystaniem z telefonów, internetu i gier.
- Kampanie społeczne, które podkreślają znaczenie równowagi między życiem online a offline, szczególnie w kontekście zdrowia psychicznego.

Wzmocnienie kontroli i odpowiedzialności w handlu alkoholem

- Regularne szkolenia dla sprzedawców alkoholu, które obejmują przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz edukują o ich roli w ograniczaniu nadużywania alkoholu w społeczności.
- Zaostrzenie kontroli sprzedaży alkoholu w punktach handlowych, w tym prowadzenie kontroli przestrzegania zasad dotyczących weryfikacji wieku kupujących.
- Zacieśnienie współpracy z lokalnymi władzami i policją, aby monitorować miejsca, gdzie może dochodzić do nielegalnej sprzedaży alkoholu, szczególnie osobom niepełnoletnim.

Wprowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy

- Promować kampanie społeczne na temat cyberprzemocy, skierowane do wszystkich grup wiekowych, aby zwiększyć świadomość o tym zjawisku i jego skutkach.
- Utworzenie specjalnych programów wsparcia dla osób doznających cyberprzemocy, w tym dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego.
- Szkolenia dla nauczycieli i rodziców, aby mogli skutecznie rozpoznawać oznaki cyberprzemocy i wiedzieli, jak reagować w przypadku jej wystąpienia.

Zacieśnienie współpracy z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi

- Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, które już mają doświadczenie w tych obszarach.

- Wspieranie inicjatyw społecznych, takich jak grupy wsparcia, warsztaty edukacyjne, kampanie informacyjne oraz inne formy działania na rzecz zdrowia publicznego.

Rekomendacje w kontekście przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Wzmacnianie edukacji w zakresie uzależnień od alkoholu i nikotyny

- Organizowanie regularnych programów profilaktycznych dla uczniów, które będą podkreślały negatywne skutki spożywania alkoholu i palenia papierosów. Istotne jest, aby programy były interaktywne i uwzględniały realistyczne sytuacje, z którymi dzieci i młodzież może się spotkać.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych dla rodziców na temat wpływu alkoholu i nikotyny na młodzież oraz roli dorosłych w zapobieganiu tym problemom (np. ograniczenie dostępu do alkoholu podczas rodzinnych uroczystości).
- Wzmocnienie współpracy między szkołami, ośrodkami zdrowia oraz lokalnymi organizacjami zajmującymi się uzależnieniami, aby wspólnie działać na rzecz zapobiegania.

Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie narkotyków i substancji psychoaktywnych

- Opracowanie programów wczesnej interwencji w szkołach, z uwzględnieniem informacji o zagrożeniach związanych z narkotykami, w tym dopalaczami. Ważne jest również podkreślenie roli internetu jako kanału dystrybucji tych substancji i edukacja na temat bezpiecznego korzystania z sieci.
- Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy dla uczniów i rodziców, np. poprzez konsultacje z psychologami i terapeutami, którzy specjalizują się w problemach uzależnień.

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy

- Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, uczniów i rodziców dotyczących rozpoznawania oznak przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, a także skutecznych sposobów przeciwdziałania.

- Stworzenie łatwo dostępnych kanałów wsparcia dla osób doświadczających przemocy, np. anonimowe infolinie lub platformy internetowe, gdzie uczniowie mogą zgłaszać przemoc bez obaw przed odwetem.
- Wdrażanie programów, które promują zdrowe relacje między uczniami, np. warsztaty dotyczące rozwiązywania konfliktów, empatii i współpracy.

Uświadamianie uczniów na temat uzależnień behawioralnych

- Zwiększenie świadomości na temat uzależnień behawioralnych, takich jak uzależnienie od internetu, gier komputerowych czy mediów społecznościowych, poprzez kampanie edukacyjne skierowane zarówno do uczniów, jak i rodziców.
- Wprowadzenie w szkołach programów, które uczą zdrowego zarządzania czasem spędzonym w internecie oraz radzenia sobie z presją korzystania z technologii w życiu codziennym.
- Organizowanie warsztatów dotyczących bezpieczeństwa w sieci, aby uczniowie mieli świadomość zagrożeń związanych z nadużywaniem technologii oraz sposobów ochrony swoich danych osobowych.

Wsparcie dla uczniów z zaburzeniami odżywiania

- Szkolenie nauczycieli i szkolnych psychologów w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów anoreksji, bulimii i kompulsywnego objadania się, aby szybko reagować na problemy uczniów.
- Promowanie zdrowego odżywiania i stylu życia poprzez zajęcia edukacyjne, warsztaty kulinarne oraz aktywności fizyczne, które mogą wspierać uczniów w dbaniu o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne.

Zwiększenie dostępności wsparcia dla uczniów

- Zwiększenie liczby dostępnych konsultacji z psychologami i doradcami w szkołach, aby uczniowie mieli dostęp do profesjonalnej pomocy w razie potrzeby.
- Wprowadzenie regularnych, anonimowych ankiet, które pozwolą uczniom na zgłaszanie problemów bez obaw o konsekwencje, co ułatwi monitorowanie skali problemów i umożliwi szybką reakcję.

4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, Strategia zawiera również określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Należy zwrócić uwagę, że podmiotami ekonomii społecznej, zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej) są:

- 1) spółdzielnie socjalne,
- 2) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- 3) centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- 4) spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej,
- 5) organizacje pozarządowe³,
- 6) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – to znaczy:
  - osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
  - stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
  - spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

---

³ Organizacje pozarządowe o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych

Z kolei usługi społeczne wymienione w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oznaczają działania z następujących zakresów:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałaniu bezrobocia,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej, które zarejestrowane są na terenie Gminy Bedlno zostały wymienione w Załączniku nr 1 do niniejszej Strategii. Podmioty te wykonują usługi społeczne praktycznie we wszystkich obszarach, przede wszystkim jednak z zakresu: wspierania rodziny, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej. Dotychczasowa ich działalność stanowi istotne wsparcie w realizacji wskazanych usług przez Gminę Bedlno. Wskazane podmioty są dobrze przygotowane do realizacji wymienionych usług społecznych, posiadają odpowiednie zasoby, przede wszystkim kadrowe oraz sprzętowe. W konsekwencji należy pozytywnie ocenić ich zdolność do dalszej realizacji wykonywanych zadań, stanowiących wymienione usługi społeczne.

VI. ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE

1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

POMOC SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ, POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– dobre funkcjonowanie GOPS – skoordynowany system pomocy i wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym pomocy – zaangażowanie w pracę pracowników GOPS – duża wiedza pracowników GOPS, chęć nabywania nowych kwalifikacji oraz doświadczenia, nowej i szerszej wiedzy, aby jeszcze skuteczniej pomagać i wspierać – mobilność i elastyczność pracowników GOPS – dobra współpraca z innymi jednostkami działającymi na terenie Gminy – aktywna współpraca z instytucjami z sektora pozarządowego – dobra współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie – dostęp do bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gminy – akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji rodzin z problemami	– brak wystarczającej ilości środków finansowych, które umożliwiły odbywanie większej ilości szkoleń pracownikom GOPS – duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej – brak instytucji wspierających działanie systemu pomocy społecznej – niska wiedza i świadomość ludzi na temat pomocy społecznej – pojawiające się nowe problemy i kwestie społeczne związane z pracą pracowników – braki kadrowe – trudności w znalezieniu odpowiednich specjalistów – brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocowych – niewielka ilość organizacji pozarządowych wspierających instytucje samorządowe w rozwiązywaniu problemów społecznych

- dobra współpraca przy realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – Zespół Interdyscyplinarny - funkcjonowanie Żłobka na terenie gminy	- rozpady związków – separacje, wyjazdy za granicę - brak mieszkań chronionych i socjalnych - niewystarczający zasób psychiatrów dziecięcych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- niewielkie natężenie problemów społecznych na terenie gminy, co może wpłynąć na szybsze ich rozwiązywanie lub minimalizowanie negatywnych skutków - dostępność środków finansowych na wspieranie inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych (programy Rodzina 800+, Dobry Start) - istnienie instytucji pomocy i integracji społecznej z wykwalifikowaną kadrą, gwarantującą skuteczność podejmowania działań strategicznych oraz prawidłowa koordynację działań - dobre rozeznanie środowiska w zakresie istniejących problemów społecznych, co umożliwia niezwłoczne podejmowanie inicjatyw i właściwe przygotowanie odpowiednich działań	- wzrost liczby osób starszych, wymagających wsparcia, - konieczność ponoszenia kosztu opieki instytucjonalnej świadczonej dla osób starszych, co znacząco obciąża budżet gminy - odległości pomiędzy siedliskami mieszkańców, powodujące zwiększenie kosztu dojazdu do tych osób - mała liczba osób chętnych do wykonywania zatrudnienia w usługach na rzecz osób wymagających wsparcia - brak pozytywnych wzorców w rodzinie - stereotypowe myślenie na temat pomocy społecznej oraz uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej - brak stabilności w finansowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych - niedostateczne promowanie pozytywnego wizerunku rodzin - słaba kondycja finansowa mieszkańców

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, – podejmowanie działań profilaktycznych przy udziale instytucji zajmujących się zapobieganiem uzależnieniom z placówkami odwykowymi – realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych – współpraca ze szkołami – organizacja prelekcji, konkursów na temat profilaktyki uzależnień	– brak komunikacji i ciągłości opieki – wsparcia po leczeniu odwykowym – utrudniony dostęp do korzystania z usług specjalistów ze względu na miejsce zamieszkania – niedostateczne działania profilaktyczno-korekcyjne dla osób dorosłych – brak grup samopomocowych (AA, DDA) – brak dostatecznego przeszkolenia w zakresie programów profilaktycznych u nauczycieli – brak psychologów w szkołach – słabo rozwinięty wolontariat w ramach pracy z dziećmi na terenach wiejskich
SZANSE	ZAGROŻENIA
– pozyskiwanie dodatkowych środków krajowych i unijnych – zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i ilość punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywania w miejscach publicznych	– niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca objawów nadużywania narkotyków, dopalaczy – brak pozytywnych wzorców w rodzinie oraz przenoszenie złych zachowań z pokolenia na pokolenie – „dziedziczenie” uzależnień

– możliwość finansowania zadań w zakresie uzależnień behawioralnych	– brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży
EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– doświadczenie instytucji powoływanych do wspierania mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych – znajomość środowiska oraz norm i wartości społecznych ważnych dla lokalnej współpracy – bardzo dobra baza materialna placówek oświatowych, z dostępem do internetu – umiejętność pozyskiwania środków finansowych na realizację przedsięwzięć adresowanych do społeczności lokalnej – potencjał kadrowy niezbędny do realizacji tych przedsięwzięć – wiedza, doświadczenie i umiejętności działania na rzecz społeczności lokalnej, identyfikowania i zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców – udział szkół w projektach finansowanych ze środków zewnętrznych – podejmowanie inicjatyw na rzecz integracji społecznej	– słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy – problem z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, – brak spotkań edukacyjnych dla osób starszych dotyczących specyfiki potrzeb sposobów realizacji związanych z wiekiem – niewystarczający dostęp do psychologa – ograniczona dostępność placówek oświatowych w godzinach popołudniowych – niewielki udział wydatków rzeczowych w budżetach szkół, – ograniczona oferta rekreacyjna dla młodzieży – brak możliwości dojazdu osób dorosłych i dzieci na uroczystości i imprezy (brak środków komunikacji publicznej)

– dobra współpraca pomiędzy instytucjami oświatowo – społecznymi – powstanie klubu seniora- spotkania seniorów – działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki Gminnej – imprezy organizowane cyklicznie	
SZANSE	ZAGROŻENIA
– pozyskiwanie środków na realizację zadań, szkoleń i innych ze źródeł zewnętrznych (UE, konkursy, projekty) – pozyskiwanie środków zewnętrznych – bogactwo architektury przyrodniczo-sakralnej	– niż demograficzny, wraz ze starzeniem się społeczeństwa – niska świadomość edukacyjna – wyjazd młodzieży do większych miast – brak wykwalifikowanej kadry na rynku

2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

POMOC SPOŁECZNA

- Poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców nie posiadających dochodów własnych lub posiadających dochody niewystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych (w tym żywieniowych, mieszkaniowych) oraz przeciwdziałanie bezrobociu, bezdomności mieszkańców.
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny, zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz dzieciom i młodzieży wychowującym się w tych rodzinach.
- Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych niezbędnych osobom w wieku starszym i niepełnosprawnym poprzez m. in. upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- Zwiększenie działań ukierunkowanych na pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.
- Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej różnych form przemocy, alkoholizmu i innych patologii społecznych.
- Zwalczanie przemocy domowej poprzez m. in. kierowanie ofiar przemocy do instytucji pomocowych, a sprawców przemocy do udziału w programach pomocowych (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia pracy socjalnej).
- Zapewnienie pracownikom dostępu do szkoleń z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Zwiększenie liczebności kadry z uwzględnieniem pojawiających się potrzeb, zapewniające skuteczność podejmowanych inicjatyw.

- Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy w rodzinie.

PROFILAKTYKA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- Przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i innym poprzez m. in. realizację rekomendowanych szkolnych programów profilaktycznych.
- Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi, z naciskiem na pracę socjalną, w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego.
- Kierowanie osób uzależnionych do specjalistów ds. uzależnień.
- Podejmowanie wspólnych inicjatyw między poszczególnymi instytucjami i podmiotami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- Promocja zdrowego stylu życia.
- Zapewnienie pracownikom dostępu do szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.
- Ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych – kontrole sklepów, zwalczanie samowolnego obrotu substancjami.

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Określenie zainteresowań oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- Oferty sektora organizacji pozarządowych, klubów sportowych, bibliotek, gminnego ośrodka kultury i innych dostosowanych do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Współpraca z poszczególnymi instytucjami i podmiotami na rzecz osób wykluczonych społecznie.
- Opracowanie i wdrożenie projektów dotyczących zwiększenia udziału osób starszych w życiu społecznym.

- Zwiększenie ilości bezpłatnych imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób starszych.
- Umożliwienie lepszego dojazdu osób dorosłych, niepełnosprawnych – środki komunikacji.
- Pozyskiwanie ekspertów pełniących role doradcze – edukacyjne w obszarze edukacji, wsparcie rodzin borykających się z niepełnosprawnością.
- Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

VII. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

1. Cele główne strategii.

W niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032 wizję sformułowano w następujący sposób:

**Bedlno – gmina dążąca do zapewnienia bezpieczeństwa
i wysokiego standardu życia mieszkańców,
dostosowana do bieżących potrzeb społecznych.**

Natomiast misja wyrażona została:

Bedlno – gmina bezpieczna i otwarta dla mieszkańców, która:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, usługi społeczne, efektywnie rozwiązuje problemy społeczne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy i sprzyja ich rozwojowi;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną, zwłaszcza dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami (a także ich opiekunów);
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem integracji międzypokoleniowej.

Wobec przedstawionej wizji, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań, cel główny niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032 należy sformułować w następujący sposób:

**Bedlno – Gmina bezpieczna, kreująca warunki do pełnego wspierania
mieszkańców, poprzez realizację bieżących potrzeb społecznych,
w tym rozwój usług społecznych.**

Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas wytyczonych kierunków strategicznych (odpowiednio zmodyfikowanych wobec zmieniających się realiów), z uwzględnieniem bieżących potrzeb. W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.**
- II. Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami.**
- III. Efektywna polityka prozdrowotna, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.**

2. Cele operacyjne i ich realizacja

<u>Cel Strategiczny nr I</u> <u>Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych</u>	
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	– Poszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (prawne, psychologiczne, terapeutyczne) – Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami Gminy zajmującymi się polityką społeczną – podniesienie poziomu komunikacji
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
2. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych	– Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy domowej – Podnoszenie kompetencji rodzicielskich – Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego – Kontynuacja współpracy GOPS z PCPR.
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć w zakresie zwiększenia kompetencji wychowawczych – Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego – Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	

3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej	– Kontynuacja i doskonalenie programu przeciwdziałania przemocy domowej – Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej – Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego – Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług – Wsparcie specjalistyczne osób na co dzień zajmujących się pracą z rodzinami dotkniętymi przemocą (superwizja) – Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową – realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych, grup wsparcia, grup korekcyjno- edukacyjnych, poradnictwo dla osób doświadczających przemocy domowej – W razie potrzeby utworzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych w gminie dla ofiar przemocy domowej lub zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia , a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych; – kontynuacja współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – Ośrodek Interwencji Kryzysowej – Rozpoznanie problemu przemocy wobec seniorów – szkolenia uświadamiające
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Opracowanie i wdrożenie kolejnych programów przeciwdziałania przemocy domowej – Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego – Liczba mieszkań treningowych lub wspomaganych (jeżeli zostaną otworzone, zgodnie z zapotrzebowaniem) – Liczba osób objętych pomocą i wsparciem zespołu interdyscyplinarnego.	

4. Wsparanie rodzin z dziećmi	– Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – Współpraca z placówkami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi w celu poszerzenia oferty zajęć dla dzieci i młodzieży – Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin – Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba/ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży – Liczba zajęć doszkalających dla dzieci (ew. ilość godzin zajęć) – Liczba (oraz kwota) wypłaconego wsparcia finansowego dla rodzin	
5. Wsparanie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Organizowanie doszkalania dla dzieci szczególnie z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – Opracowanie programu zajęć dodatkowych dla dzieci – Wdrażanie programów terapeutycznych i profilaktycznych służących rozwojowi rodziny
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba/ilość zajęć dla dzieci i młodzieży; – Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym, pedagogicznym, bądź ze strony asystenta rodziny; – Liczba dzieci korzystających z wypoczynku (letniego lub zimowego). Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
6. Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	– Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną – Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi – Szybsza i skuteczniejsza interwencja w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych – Pozyskanie środków finansowych na realizację różnorodnych projektów kulturalnych – w tym z zakresu edukacji

	kulturowej, organizacji imprez, zajęć dla różnych grup społecznych. – Zwiększenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej – podkreślenie roli świadka w sygnalizowaniu sytuacji przemocowych
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla przedstawicieli instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną oraz dla specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi – Wielkość i rodzaj pozyskanych środków na realizację projektów – Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań (np. kampanii) zwiększających świadomość społeczną w zakresie tematu przemocy domowej Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
<u>Czas realizacji</u> – lata 2026-2032 <u>Finansowanie</u> – budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe <u>Realizatorzy</u> – Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, kulturalne i sportowe, i inne. <u>Partnerzy w realizacji</u> – m in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura rejonowa, kuratorzy sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Kościół, społeczność lokalna oraz pozostałe podmioty.	

<u>Cel Strategiczny nr II</u> <u>Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,</u> <u>ze szczególnym uwzględnieniem polityki senioralnej</u> <u>oraz osób z niepełnosprawnościami.</u>	
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>
1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych	– Współpraca i wspólne działania instytucji wspierających osoby bezrobotne – Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych będących klientami pomocy społecznej (szczególnie w obszarach kluczowych dla funkcjonowania Gminy, np.: opiekun/asystent, podstawowa opieka zdrowotna) – Organizacja spotkań motywacyjno-edukacyjnych z lokalnymi przedsiębiorcami (w tym również prowadzącymi JDG) – Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba przeprowadzonych lub współfinansowanych szkoleń dla bezrobotnych – Wielkość i rodzaj przyznanej pomocy społecznej dla bezrobotnych Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
2. Rozwój usług społecznych i aktywizacja dla osób z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców – Organizacja zajęć i warsztatów dla osób z niepełnosprawnościami – Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych i z niepełnosprawnościami – Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami (klientów GOPS) – Upowszechnianie transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności – Wsparcie dla opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

	– Rozwój usług opiekuńczych i asystenckich świadczonych w społeczności lokalnej w formach środowiskowych jako element deinstytucjonalizacji wsparcia wspierających aktywność społeczną, edukacyjną lub zawodową osób z niepełnosprawnościami poprzez opiekę Asystentów Osób z Niepełnosprawnościami lub opiekę wytchnieniową
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba zorganizowanych imprez – Liczba zrealizowanych usług – Rodzaj (oraz wielkość) udzielonego wsparcia i pomocy opiekunom osób z niepełnosprawnościami Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
3. Rozwój usług społecznych i aktywizacja seniorów	– Likwidacja barier architektonicznych (w tym wsparcie tego rodzaju inicjatyw) – Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla seniorów – Szkolenie opiekunów osób starszych, chorych, niepełnosprawnych – Pomoc w organizowaniu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych – Promowanie w środowisku seniorów form aktywnego spędzania czasu wolnego – kontynuacja dotychczasowych inicjatyw, jak również wspieranie nowych projektów – Dążenie do integracji międzypokoleniowej – Rozwój usług edukacyjnych adresowanych od osób starszych.
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba i rodzaj udzielonych świadczeń opiekuńczych i specjalistycznych – Liczba przeprowadzonych szkoleń – Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć/warsztatów/imprez integracyjnych – Liczba i rodzaj udzielonych działań/usług o charakterze edukacyjnym – Liczba projektów socjalnych adresowanych do osób starszych Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	

4. Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (szczególnie w obszarze ubóstwa)	– Kontynuacja programów dożywiania dzieci i młodzieży – Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem – Podjęcie działań integracyjnych wobec osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – Rozwijanie zindywidualizowanych form wsparcia, w tym asystentury oraz innych form usług społecznych, w tym praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne i inne.
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba (skala) udzielonej pomocy w ramach programu dożywiania dzieci i młodzieży – Rodzaj i skala form wsparcia zindywidualizowanego Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
<u>Czas realizacji</u> – lata 2026-2032 <u>Finansowanie</u> – budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe <u>Realizatorzy</u> – Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i kulturalne, i inne. <u>Partnerzy w realizacji</u> – m in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Kluby seniora, ośrodki wsparcia, Policja, Kościół, społeczność lokalna, a także pozostałe podmioty.	
<u>Cel Strategiczny nr III</u> <u>Efektywna polityka prozdrowotna,</u> <u>zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.</u>	
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>

1. Promocja społeczeństwa obywatelskiego	– Organizacja imprez integracyjnych (integracja międzypokoleniowa, integracja osób zagrożonych wykluczeniem, itp.) – Poszerzenie oferty życia społeczno-kulturalnego w gminie – promowanie i wspomaganie nowych inicjatyw – Promocja idei wolontariatu, jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej – Pobudzanie oddolnych inicjatyw (samoorganizacja mieszkańców)
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń o charakterze integracyjnym – Rodzaj i ilość nowych form aktywizacji społeczno- kulturalnej Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
2. Rozwój inicjatyw i działań aktywizujących życie lokalnej społeczności	– Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych i pozarządowych – Promowanie aktywności osób starszych i z niepełnosprawnościami – Pozyskiwanie lokalnych liderów działających na rzecz rozwoju lokalnej społeczności
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba (skala) udzielonego wsparcia dla organizacji społecznych i pozarządowych – Liczba/skala działań podjętych w ramach promocji seniorów i osób z niepełnosprawnościami (w tym również imprezy integracyjne) Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
3. Zminimalizowanie zjawisk problemów społecznych	– Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, terapeutycznego – Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii – Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego – Kontynuacja kontroli w punktach sprzedaży alkoholu

	– Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych – Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i kontynuacja/wdrażanie programów profilaktycznych i kampanii społecznych
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba i rodzaj oferowanych usług w ramach poradnictwa (specjalistycznego, psychologicznego, prawnego oraz terapeutycznego) – Liczba zorganizowanych szkoleń (bądź innych działań) dla rodziców i dzieci na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych (inne działania – np. kampanie edukacyjne) – Liczba zorganizowanych (bądź wspartych finansowo) wyjazdów dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem – Liczba przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu – Liczba i rodzaj działań pomocowych w ramach zwiększania dostępności terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych/współuzależnionych Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo-sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
4. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia	– Prowadzenie działań profilaktycznych dla dzieci i dorosłych – Promocja modelu zdrowego stylu życia – Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych – Wdrażanie projektów i programów promujących zdrowy styl życia
<u>Wskaźniki oceny realizacji celu operacyjnego:</u> – Liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć sportowych i/lub rekreacyjnych – Rodzaj kampanii promujących zdrowy tryb życia Pozostałe kierunki działania mają charakter opisowo- sprawozdawczy – wskaźniki niemierzalne.	
<u>Czas realizacji</u> – lata 2026-2032 <u>Finansowanie</u> – budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m. in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej i inne programy, sponsorzy indywidualni, organizacje pozarządowe	

Realizatorzy – Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe i kulturalne

Partnerzy w realizacji – m.in. placówki ochrony zdrowia, szkoły, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna, a także inne podmioty

VIII. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032 obejmują przede wszystkim:

- wzrost aktywności mieszkańców (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- ograniczenie ogólnej skali problemów społecznych w Gminie Bedlno.

Prognozowane zmiany Gmina Bedlno osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

<u>Problem społeczny</u>	<u>Prognoza zmian</u>
Bezrobocie	– spadek liczby osób bezrobotnych – aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy – wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie
Niepełnosprawność	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej – powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych – powstawanie środowiskowych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych – podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych

	– wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe – zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Uzależnienia	– zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami – łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu – rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny
Ubóstwo	– poprawę warunków życia mieszkańców – zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym
Przemoc domowa	– ograniczenie zjawiska przemocy domowej poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania (przemocy) – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą – ochrona ofiar przemocy – prowadzenie specjalistycznych porad i terapii dla sprawców przemocy – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej
Osoby starsze	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych.

IX.SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII.

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032 zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt – wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet przy pomocy Urzędu Gminy; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada Gminy – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem oraz charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie

rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań ośłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia, w całokształcie finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032, może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Koszt realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032 został oszacowany w skali rocznej, odrębnie dla poszczególnych celów strategii. Zakłada się, że wydatki na realizację celów strategicznych w 2026 roku będą oscylować w granicach określonych w poniższym zestawieniu:

<u>Cel:</u>	<u>2026</u>	<u>2027 – 2032</u>
CEL STRATEGICZNY I Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych	54 000 zł	Realizacja zadań wynikających z niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2027-2032 będzie finansowana z budżetu
CEL STRATEGICZNY II Aktywizacja i integracja osób/grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem polityki	35 000 zł	

senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami		gminy do wysokości środków finansowych zaplanowanych na ten cel w danym roku budżetowym.
CEL STRATEGICZNY III Efektywna polityka prozdrowotna, zwłaszcza w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom	90 000 zł	

Wskazane wyżej ramy finansowe, stanowią oszacowanie kosztów realizacji niniejszej Strategii. Natomiast wszelkie zmiany w budżecie (uchwale budżetowej) niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszej Strategii podlegają zatwierdzeniu przez Radę Gminy, w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu gminy.

INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gmina Bedlno będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032, a także jego ocenę i zmianę (tam,

gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Gminy, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Bedlno oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Kierownika GOPS. Kierownik GOPS może wskazać Koordynatorów Wspierających, jako osoby/podmioty wspierające realizację poszczególnych Celów (bądź Kierunków działania) niniejszej Strategii. Osoby te, jeżeli nie podlegają służbowo Kierownikowi GOPS, są przydzielane/delegowane do wskazanych zadań na polecenie Wójta (na wniosek Kierownika GOPS).

Podstawowymi realizatorami Strategii, poza GOPS, są:

- Urząd Gminy;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Pedagodzy szkolni;
- Szkoły i przedszkola;
- Dom Kultury oraz Biblioteka Publiczna;

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być np.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z celami strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Poradnie Zdrowia Psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów Strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedstawiając stosowne propozycje Radzie Gminy. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

Do 31 marca każdego roku na ręce Kierownika GOPS Koordynatorzy Wspierający składają sprawozdanie za poprzedni rok z realizowanych zadań,

z uwzględnieniem właściwych programów i projektów pomocy społecznej i oceną stopnia osiągania celów nakreślonych w strategii. Całościowy raport Kierownik GOPS przedkłada Wójtowi do końca czerwca każdego roku za rok poprzedzający.

Monitoring powyższy posłuży do ewaluacji zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026-2032. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych należy podjąć działania aktualizujące obowiązującą Strategię.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – WYKAZ PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

- Gminny Klub Sportowy Bedlno
- Społeczne Towarzystwo Sportowe „Lechita „ Bedlno
- Stowarzyszenie – Polski Klub Kawaleryjski – Oddział Terenowy Bedlno
- Stowarzyszenie – Historyczny Powiat Orłowski – „ TRZY WIEŻE” Bedlno
- OSP:
  - Bedlno
  - Bębowa Góra
  - Miroslawice
  - Orłów- Kolonia
  - Plecka Dąbrowa
  - Stradzew
  - Tomczyce
  - Wola
  - Załusin
  - KSRG Pniewo
  - KSRG Wola Kałkowa
- Koła Gospodyń Wiejskich:
  - Koło Gospodyń Wiejskich „ Stanisławiczanki ” w Stanisławicach
  - Koło Gospodyń Wiejskich w Florianowie
  - Koło Gospodyń Wiejskich w Pniewie
  - Koło Gospodyń Wiejskich w Załusinie
  - Koło Gospodyń Wiejskich w Miroslawicach
  - Koło Gospodyń Wiejskich „ Młodzi duchem „ w szewcach Nadolnych
  - Koło Gospodyń Wiejskich Polsko – Ukraińskie w Bedlnie
  - Koło Gospodyń Wiejskich w Garbowie
  - Koło Gospodyń Wiejskich „ Wesole Pleckowianki „ w Pleckiej Dąbrowie .
  - Koło Gospodyń Wiejskich z Orłowa Nad Bzurą
  - Koło Gospodyń Wiejskich „ Kwiaty Ziemi Orłowa- Kolonii”

Uzasadnienie

Artykuł 16b i art.17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej wskazują, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Obecne opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczy lat 2015 - 2025 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026 - 2032 opracowana została przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bedlnie przy wsparciu firmy Ogólnopolska Grupa Badań Społecznych Sp. z o.o. z Krakowa

Strategia zawiera aktualną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Bedlno w oparciu o analizy bieżących danych statystycznych oraz obowiązujących dokumentów diagnostycznych oraz przeprowadzonych badań ankietowych wśród 100 mieszkańców gminy, uczniów klas 4 - 6 i uczniów klas 7 - 8 szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie gminy oraz wśród 26 pracowników służb pomocowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bedlno na lata 2026 – 2032 stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, pomocy osobom starszym, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.